

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 63/2020
24.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујићића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Кочић Митачек, адвокат из ..., против тужене Српске православне цркве, Архиепископија Београдско-карловачка, Црквена општина Београд, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж1 183/18 од 24.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Београду Гж1 183/18 од 24.04.2019. године и решење Првог основног суда у Београду П1 3296/17 од 30.01.2018. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду Гж1 183/18 од 24.04.2019. године одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђено решење Првог основног суда у Београду П1 3296/17 од 30.01.2018. године, којим се првостепени суд огласио апсолутно ненадлежним за поступање у овој правној ствари, укинуо све спроведене радње у поступку и тужбу одбацио, као недозвољену.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијаног решења, у смислу члана 408. у вези члана 420. ст. 1. и 6. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/20, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

Према стању у списима, тужилац је са туженом закључио уговор о раду од 01.08.2015. године, по ком основу је радио на радном месту ... у Цркви Решењем тужене од 11.04.2016. године, тужиоцу је применом чл. 179. тачка 3. члана 192. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...32/13) отказан уговор о раду, због непоштовања радне дисциплине и одређено је да му радни однос код тужене престаје

даном достављања решења. Тужилац тужбеним захтевом тражи да се решење о отказу уговора о раду као незаконито поништи, да се обавезе тужена да га врати на рад и да му исплати све зараде које би тужилац остварио од дана престанка радног односа до поновног ступања на рад.

У поступку претходног испитивања тужбе, нижестепени судови су, применом чл. 1. и 16. ЗПП, оценили да решавање конкретног спора не спада у судску надлежност, због чега је тужба у овој правној ствари применом чл. 294. ЗПП одбачена, као недозвољена. Према датим разлозима побијано решење је донето од стране црквених органа, на основу Устава Српске православне цркве и као такво се не може поништавати у редовном парничном поступку, јер не постоји прописана процедура и дефинисан однос између аутономног црквеног и цивилног права. Поред тога, одлуке црквених органа немају карактер извршних исправа, па се не могу се извршавати онако како се извршавају одлуке судова, органа државне управе и имаоца јавних овлашћења.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази и по службеној дужности, јер је суд одбио да одлучује о захтеву за који је надлежан, противно члану 2. став 2. ЗПП.

Српска Православна Црква, као и поједини њени саставни делови и установе, предвиђене Црквеним Уставом, су, у смислу члана 3. Закона о Српској Православној Цркви (1929) правна лица. Такво својство је црквама и верским заједницама које су регистроване у складу са законом признато и чланом 9. Закона о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“ бр. 36/06).

Према одредбама Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/06) цркве и верске заједнице су слободне да самостално уређују своју унутрашњу организацију, верске послове, да јавно врше верске обреде, да оснивају верске школе, социјалне и добротворне установе и да њима управљају, у складу са законом.

Законом о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, бр. 36/2006) уређена су питања која се односе на правни положај црква и верских заједница и њихову аутономију, па је тако одредбама члана 6. став 1. и 3. прописано да су цркве и верске заједнице независне од државе и једнаке пред законом, а чланом 5. став 4. да цркве и верске заједнице имају право да самостално уређују и спроводе свој поредак и организацију и да самостално обављају своје унутрашње и јавне послове.

Права свештеника, односно верских службеника уређена су чланом 8. истог закона тако да их бирају и постављају цркве и верске заједнице, у складу са својим аутономним прописима (став 1), а вршење свештеничке, односно верске службе регулише се аутономним прописима црква и верских заједница (став 2).

Према одредби члана 2. став 1. Закона о раду, одредбе овог закона примењују се на запослене који раде на територији Републике Србије, код домаћег или страног правног односно физичког лица (у даљем тексту послодавца), ако законом није друкчије одређено. У контексту ове одредбе послодавац правно лице је сваки организован облик рада, коме је правним поретком признато својство субјекта, и који,

због тога, може да стиче права односно преузима обавезе и одговорности из радног односа.

Такав положај послодавца, у спорном односу међу странкама има тужена која је, као правно лице, са тужиоцем, као запосленим на радном месту ... (који нема статус свештеног лица, већ свештеницима и верским службеницима помаже у богослужењу, верским обредима и другим верским делатностима у храму) закључила уговор о раду применом одредби Закона о раду. Применом овог закона тужена је донела и побијано решење о престанку радног односа тужиоца, а не применом одредби Устава Српске православне цркве нити ког закона из области аутономног црквеног права, како су то погрешно оценили нижестепени судови, јер права и обавезе црквењака нису уређена аутономним прописима цркава и верских заједница.

Постављен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и чињенице на којима је захтев заснован предметни спор опредељују као грађанскоправни спор из радног односа у смислу члана 1. ЗПП, због чега решавање спора спада у надлежност суда по правилима парничног поступка и применом одговарајућих одредби Закона о раду.

Одбацивањем тужбе у овој парници нижестепени судови су повредили право странке на закониту, једнаку и правичну заштиту својих права загарантовано чланом 2. став 1. ЗПП и право тужиоца на приступ суду, које је елемент права на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава, као и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Из свих наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 415. став 1. ЗПП укинуо оба нижестепена решења и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе из овог решења, отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка, тако што ће наставити да поступа по поднетој тужби и по спроведеном поступку мериторно одлучити о тужбеном захтеву, уз правилну примену материјалног права.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић